

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Mevr. A. Zonderop - Bexkens
Telefoon 5113537 E-mail: abexkens@haarlem.nl
VVH/OV Reg.nr. 2011/261367
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 18 oktober 2011

Onderwerp

Nota van zienswijzen 5e aanwijzronde gemeentelijke monumenten plus de daaruit voortvloeiende aanwijzingen.

DOEL: Besluiten

Het college is op grond van artikel 3, lid 1 van de Monumentenverordening Haarlem 2006 bevoegd om objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument.

In artikel 3, lid 7 van de Monumentenverordening Haarlem 2006 is bepaald dat het college de raad in kennis stelt van de aanwijzing van monumenten. Daarom gaat deze nota ter kennisneming naar de Commissie Ontwikkeling.

B&W

1. Het college stemt in met de nota van zienswijzen vijfde aanwijzingsronde gemeentelijke monumenten en de daaruit voortvloeiende aanwijzingen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De indieners van de zienswijzen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De nota wordt ter informatie verzonden aan de commissie Ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: Nota van zienswijzen 5e aanwijzronde gemeentelijke monumenten
Reg. Nummer: 2011/261367

1. Inleiding

Deze nota van zienswijzen is opgesteld naar aanleiding van de zienswijzen die zijn ingediend tegen de ontwerpbesluiten uit de vijfde ronde van het aanwijzingsproject gemeentelijke monumenten.

2. Besluitpunten college

1. Het college stemt in met de nota van zienswijzen vijfde aanwijzingsronde gemeentelijke monumenten en de daaruit voortvloeiende aanwijzingen.
2. Het college besluit het pand Jacobijnestraat 20 niet aan te wijzen als gemeentelijk monument.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
4. De indieners van de zienswijzen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
5. De nota wordt ter informatie verzonden aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Beantwoording van de zienswijzen en plaatsing van de daarvoor in aanmerking komende panden op de gemeentelijke monumentenlijst.

4. Argumenten

1.1. Het voorstel past binnen het gemeentelijk beleid.

In september 2007 is er in Haarlem een burgerinitiatief geweest waarin de raad werd gevraagd om uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Het College heeft op 15 januari 2008 het Plan van Aanpak voor uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst vastgesteld (nota b&w nr.2007/235719). Het aanwijzingsproject bestaat uit 6 aanwijzingsronden. De vijfde aanwijzingsronde wordt afgesloten met deze zienswijzennota.

1.2. Deze nota is de basis voor de afhandeling van de individuele aanwijzingsbeschikkingen.

Alle betrokken belangen zijn bij de besluitvorming voor de individuele aanwijzingen uit de vijfde aanwijzronde meegewogen. Het pand Jacobijnestraat 20 bleek na nadere inspectie vanuit cultuurhistorisch oogpunt niet meer bijzonder genoeg voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. De ARK heeft over dit pand op 29 maart 2011 geadviseerd het niet op de gemeentelijke monumentenlijst op te nemen.

De ARK heeft overigens op 17 september 2011 positief geadviseerd over plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst van alle panden, waarvoor een inhoudelijke zienswijze is ingediend.

5. Kanttekeningen

De eigenaar kan op basis van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) tegen het aanwijzingsbesluit in beroep.

6. Uitvoering

Na besluitvorming wordt mededeling gedaan aan de eigenaar en volgt ter visielegging en mededeling in de Stadskrant.

7. Bijlage

1. nota van zienswijzen

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

NOTA VAN ZIENSWIJZEN

betreffende het voornemen tot plaatsing van objecten op de gemeentelijke
monumentenlijst **vijfde** aanwijzingsronde

Hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
Afdeling Omgevingsvergunning
September 2011

1 Inleiding

Terugblik op het verloop van het aanwijzingsproces

De inventarisatie van potentiële gemeentelijke monumenten in Haarlem startte in december 1994. De stad werd straat voor straat bezocht door een drietal inventariseurs. Als uitgangspunt hanteerde dit team de rijksmonumentenlijst, de lijst van zogenoemde “MIP-objecten” en de daaruit geselecteerde toekomstige rijksmonumenten (de “MSP-objecten”), de provinciale monumentenlijst, de gemeentelijke monumentenlijst en de lijst van beeldbepalende objecten. Het hele gebied van de gemeente werd onderzocht, met uitzondering van Schalkwijk. Van alle ±20.000 geschouwde panden in Haarlem werden ±1800 complexen en objecten nader beoordeeld door de toenmalige monumentencommissie. De inventarisatie vond plaats door objecten, complexen en structuren te toetsen aan de criteria zoals die worden gehanteerd voor aanwijzing als beschermd gemeentelijk monument. Deze zijn:

- de stedenbouwkundige waarde (blijkend uit situering, markering stadsbeeld, mate van representatie van de vormgeschiedenis van de stad e.d.);
- architectonische waarde (blijkend uit oorspronkelijkheid ontwerp, zeldzaamheidswaarde, kwaliteit gevelcompositie, kwaliteit ruimtelijk concept e.d.);
- historische betekenis (blijkend uit cultuur- of sociaaleconomische waarde, verschijningsvorm, plaats in de geschiedenis van het bouwen, betekenis voor de geschiedenis van de techniek e.d.).

Daarbij beperkte de beoordeling zich in de regel tot het exterieur. De inventarisatie en selectie leverden uiteindelijk het voorstel tot uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst op.

In navolging van de werkwijze bij het MSP werd voor de Haarlemse selectie in beginsel een bouwjaar tussen 1850 en 1940 gehanteerd. In een beperkt aantal gevallen is hiervan afgeweken. Enerzijds omdat daarmee ook objecten van eerdere datum (voor zover niet voorkomend op de rijksmonumentenlijst) alsnog onder de gemeentelijke bescherming kunnen worden gebracht, anderzijds omdat in Nederland geleidelijk aan een ruimere belangstelling ontstaat voor de bouwkunst van na 1940.

De honderden beschrijvingen voor de potentiële monumenten waren gereed in 2003. Inmiddels werd de politieke prioriteit verschoven naar de grotere ruimtelijke omgeving en het opstellen van waarderingskaarten bij bestemmingsplannen. Daarmee kwam de laatste fase, de feitelijke aanwijzing, stil te liggen.

In september 2007 is er in Haarlem een burgerinitiatief geweest waarin werd gevraagd om uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. Dit burgerinitiatief is door 180 burgers ondertekend. De gemeenteraad heeft in antwoord hierop en ter uitwerking hiervan in 2008 het Plan van Aanpak voor uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst vastgesteld. Bij dit besluit werd een lijst gevoegd van objecten die voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst in aanmerking komen. Omdat het hier om een aantal van ruim 700 objecten/complexen gaat (± 2150 adressen) is het aanwijzingsproces opgesplitst in meerdere fasen verdeeld over de jaren 2009, 2010 en 2011.

Op 1 juli 2008 heeft de Commissie Welstand/Monumenten (ARK./CWM) geoordeeld dat de beschrijvingen uit 2001, 2002 en 2003 op pandniveau nog steeds een compleet en actueel beeld geven van het gemeentelijk erfgoed. De commissie adviseerde positief over de toekenning van een gemeentelijke monumentale status van de met name genoemde middels bestuurlijke besluitvorming geselecteerde panden of objecten.

De raad heeft op 30 oktober 2008 (stuknr.190) de benodigde middelen beschikbaar gesteld om het aanwijzingsproces in gang te zetten. Binnen dit budget is een substantieel deel geraamd voor diverse vormen van ondersteuning aan de eigenaren. Na afloop van het aanwijzingsproject zal het totale budget beschikbaar komen voor ondersteuning van de eigenaren. Het aanwijzingsproces is gestart in het eerste kwartaal van 2009 met de eerste aanwijzingsronde (pilot). Ook de tweede, derde en vierde aanwijzingsrondes zijn inmiddels afgerond. In de eerste vier aanwijzingsrondes zijn er 1699 adressen

aangewezen als gemeentelijk monument. Er stonden voorafgaand aan het project al 97 adressen op de gemeentelijke monumentenlijst. Het totaal is daarmee gekomen op 1796 gemeentelijke monumenten. Het 1000^e gemeentelijk monument (Oosterhoutlaan 20) is in de zomer van 2010 aangewezen. In totaal zijn er 135 adressen uit de eerste 4 ronden *niet* aangewezen, omdat zij in de periode tussen het opmaken van de redengevende omschrijving en het voornemen tot aanwijzing dusdanige ingrepen hadden ondergaan dat het monumentale karakter te zeer was aangetast om nog tot aanwijzing over te gaan.

Vijfde aanwijfsronde

Op 29 maart 2011 is er een informatiebijeenkomst gehouden voor de eigenaren van de panden uit de vijfde aanwijfsronde (215 individuele panden en woningbouwcomplexen, wat in dit geval neerkomt op 400 adressen). Hierbij waren naar schatting negentig eigenaren aanwezig. Alle eigenaren (ook degenen die niet bij de informatiebijeenkomst aanwezig waren) hebben een verslag van de bijeenkomst toegestuurd gekregen.

Voor nadere informatie over het aanwijfsstraject is bij deze bijeenkomst verwezen naar de Haarlemse website. Verder kunnen eigenaren hun vragen stellen via de mail (monumentenzorg@haarlem.nl) en uiteraard telefonisch.

De brieven aan de eigenaren over het voornemen tot plaatsing van objecten op de gemeentelijke lijst voor de vijfde aanwijfsronde zijn verzonden op 11 april 2011. Hierbij is de procedure gevolgd zoals deze is beschreven in de Monumentenverordening Haarlem 2006 (hierna te noemen: de monumentenverordening). In deze aanwijfsronde zijn er 398 ontwerpbeschikkingen uitgegaan, hierop zijn 18 zienswijzen binnengekomen (4,5% van het aantal aanschrijvingen).

Voor de objecten/complexen waarvoor *geen* zienswijzen zijn ingediend is het definitieve besluit tot plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst op 28 juni 2011 aan de betreffende eigenaren verzonden (zie bijlage 1). Het betreft hier de aanwijfs van 358 afzonderlijke panden, objecten. De lijst van panden waarvoor *wel* een zienswijze is binnengekomen staat in bijlage 2.

Overigens wordt het voor deze aanwijfsronde geselecteerde pand Jacobijnestraat 20 niet geplaatst. De Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit heeft in haar vergadering van 29 maart 2011 geadviseerd dit pand alsnog niet aan te wijzen, omdat er van dit pand inmiddels niets beschermenswaardigs resteert. Na plaatsing van de panden Kromme Elleboogsteeg 26-28 op de gemeentelijke monumentenlijst, werd bekend dat deze panden al de status van rijksmonument hebben gekregen. Dit is in 2009 gebeurd met de aanpassing van de redengevende omschrijving van het rijksmonument Zijlstraat 79-81. Het adres Kromme Elleboogsteeg 26-28 is toen aan deze beschrijving toegevoegd. De status van gemeentelijk monument vervalt hiermee van rechtswege. De eigenaren zijn hiervan inmiddels op de hoogte gesteld.

Nota van zienswijzen

Doel van deze nota is inzicht te geven in de aard en omvang van de ingekomen zienswijzen voor de vijfde aanwijfsronde.

Op 1 maart 2011 is, voor zover van toepassing, door de ARK advies uitgebracht over de zienswijzen waarin de cultuurhistorische-, stedenbouwkundige- en architectuurhistorische waarden aande orde werden gesteld. In de beantwoording in deze nota is, voor wat betreft de inhoudelijke gronden, het advies van deze commissie gevolgd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de zienswijzen en de reactie daarop van het college vastgelegd. De vragen en antwoorden zijn waar mogelijk geclusterd. De beantwoording aan de betrokken eigenaren zelf is soms in andere bewoordingen in de beschikkingen opgenomen (meer gedetailleerd, maatwerk).

Met betrekking tot de zienswijzen die gaan over de inhoud van de beschrijvingen is de ARK gehoord.

In bijlage 1 is de lijst met objecten/complexen waarvoor geen zienswijzen zijn ingediend weergegeven. In bijlage 2 staan de objecten waarvoor wel een zienswijze is ingediend. Hierbij is een koppeling aangebracht tussen de monumentenummers, zoals die in deze nota zijn vermeld en de daarbij behorende objecten en eigenaren.

Bijlage 3 bevat de adviezen van de ARK over de ingediende zienswijzen.

2 Beantwoording zienswijzen

Algemeen:

1. Gesteld wordt dat de aanwijzing een inbreuk c.q. beperking is op de beschikkingsbevoegdheid van particulier eigendom, terwijl hier geen tegenprestatie van de gemeente tegenover staat.
Antwoord: *Het kan niet worden ontkend dat er aan de aanwijzing als gemeentelijk monument beperkingen kleven. Hierbij wordt bedoeld op onder andere de monumentenvergunning die nodig is als er monumentale onderdelen van een object/complex in het geding zijn. Ook kan er in sommige gevallen sprake zijn van meerkosten vanwege duurder materiaalgebruik of duurdere technieken bij restauraties. Als het college die nadelen echter afzet tegen het algemeen belang dat wordt gediend met de aanwijzing van de objecten/complexen dan prevaleert het algemeen belang (zaak is van algemeen belang vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap en/of cultuur-historische waarde). De gemeente stelt daar echter wel een aantal maatregelen tegenover om de particuliere eigenaren van gemeentelijke monumenten te ondersteunen bij een goede instandhouding van hun object. Ten eerste kan de gemeente de eigenaren al in een vroegtijdig stadium van de plannen voor herstel en restauraties begeleiden. Vanaf begin 2012 zal, onder voorwaarden, ondersteuning via de Haarlemse Monumentenlening mogelijk zijn.*
59-0441 K.Y. Chen
2. Gesteld dat de aanwijzing voor de eigenaren kosten met zich brengt en extra tijd kost vanwege de vereiste monumentenvergunning.
Antwoord: *Voor de monumentenvergunning worden aan eigenaren van gemeentelijke monumenten geen leges doorberekend. Bovendien is de monumentenvergunning opgenomen in de Omgevingsvergunning. Voor gemeentelijke monumenten betekent dit dat de afhandelingstermijn voor de monumentenvergunning gelijk opgaat met die van de overige onderdelen van de Omgevingsvergunning. Hier is dus geen sprake van extra vertraging.*
59-0441 K.Y. Chen
59-0525 T.M. Boelaars
3. Gesteld wordt dat er gevreesd wordt voor waardedaling van de betrokken panden als gevolg van de aanwijzing als gemeentelijk monument. Men heeft twijfels over de tussenresultaten van het onderzoek van de VU dat juist het tegendeel aantoonde.
Antwoord: *Bij de tussenrapportage die wij van de VU hebben gekregen, heeft de onderzoeker aangegeven, dat de definitieve conclusies niet sterk zullen afwijken van de voorlopige conclusies. Dit rechtvaardigt dus onze verwachting dat er eerder sprake zal zijn van waardevermeerdering, dan van waardevermindering van het pand, na aanwijzing als monument.*
59-0441 K.Y. Chen
59-0478 Bestuur Wilhelminakerk
4. Gesteld wordt dat er strijd is met het gelijkheidsbeginsel: de gemeente verlangt van de monumenteneigenaren dat zij hun panden netjes onderhouden, terwijl de gemeente weinig tot geen onderhoud pleegt aan de monumenten die zij zelf in bezit heeft.
Antwoord: *De monumentenverordening stelt onderhoud aan een monument niet verplicht. Hier gelden dezelfde regels als voor alle andere eigenaren: onderhoud wordt slechts afgedwongen in gevallen waarin er gevaar voor de bewoner zelf of de directe*

omgeving is. Een dergelijke aanschrijving stoelt niet op de monumentenverordening, maar op de Woningwet.

59-0441 K.Y. Chen

5. Gesteld wordt dat de gemeente niet van de eigenaren kan verlangen de aangewezen panden in de originele staat terug te brengen.

Antwoord: Een als gemeentelijk monument aan te wijzen pand hoeft inderdaad niet te worden teruggerestaureerd in de oorspronkelijke staat.

De bescherming heeft immers betrekking op de uiterlijke kenmerken zoals die aanwezig zijn op het moment van aanwijzing. De (naar aanleiding van zienswijzen al dan niet) aangepaste redengevende omschrijving vormt dus het uitgangspunt voor de bescherming. Vanaf het moment van aanwijzing is er bij ingrepen aan de monumentale onderdelen van het pand wel een monumentenvergunning vereist.

59-0441 K.Y. Chen

6. Gesteld wordt dat de eigenaar zwaar in zijn belangen wordt beperkt door de aanwijzing van het pand als gemeentelijk monument/ Gesteld wordt dat de exploitatie van het betreffende winkelpand wordt bemoeilijkt door de aanwijzing als gemeentelijk monument. Opgemerkt wordt dat er geen rekening is gehouden met het feitelijk gebruik of de gebruiksmogelijkheden van het pand, iets wat volgens artikel 2 van de Monumentenverordening Haarlem 2006 wel had moeten.

Antwoord: *Het is een wijdverbreid misverstand dat er “niets aan een monument mag worden gewijzigd”. Het is juist de bedoeling dat de monumenten geschikt blijven voor een goed gebruik (aangepast aan de eisen van deze tijd). Immers, blijvend gebruik is de beste garantie voor het behoud van een monument. Vandaar dat de gemeente eigenaren op dit punt zo goed mogelijk zal adviseren, uitgangspunt daarbij is: zo min mogelijke aantasting van cultuurhistorische waarden.*

Het gebruik/bestemming wordt geregeld in het bestemmingsplan en staat dus los van de monumentale status. Van enige extra beperking in de eigendom is inderdaad sprake want monumentale onderdelen mogen niet worden gewijzigd of verwijderd zonder dat daarvoor een vergunning is verleend. Bij de vergunningverlening zal echter, zoals dit woordelijk in de Monumentenverordening is opgenomen “rekening worden gehouden met het feitelijk gebruik of gebruiksmogelijkheid van het monument met inachtneming van de bepalingen in overige regelgeving waaronder bestemmingsplannen begrepen”. Zie verder op onze website <http://www.haarlem.nl/haarlem-a-z/monumenten/monumentenrichtlijnen-voor-onderhoud-en-restauratie/?L=0robots.txt>

59-0462 Ruysdael Vastgoed BV

59-0507 Cool Cat BV

59-0525 T.M.Boelaars

7. Gesteld wordt dat bij de aanwijzing als gemeentelijk monument onvoldoende rekening is gehouden met het belang van de kerkelijke gemeente.

Antwoord: *Hierover wordt opgemerkt dat de gemeente bij eventuele wijzigingsvoorstellen van de kant van de eigenaar voor dit gebouw uiteraard in de eerste plaats geprobeerd wordt het gebouw zoveel als mogelijk is in de oorspronkelijke staat te behouden. Dat betekent uitdrukkelijk niet dat er niets aan het gebouw gewijzigd mag worden. Wijzigingen moeten echter wel gebeuren op een wijze waardoor het monumentale karakter van het gebouw zo veel mogelijk wordt ontzien. De architectuurhistorici van de gemeente kunnen de eigenaar hierover in een vroegtijdig stadium van de plannen adviseren over wat wél en wat niet mogelijk is. Daarbij zal het belang van de eigenaar steeds tegen het algemeen belang worden afgewogen.*

59-0478 Bestuur Wilhelminakerk

8. Gesteld wordt dat overheidsbemoeienis niet nodig is, omdat de eigenaar zelf goed voor zijn pand zorgt.

Antwoord: *Het college heeft er vertrouwen in dat het grootste deel van de eigenaren trots is op zijn eigen object/complex en het dus ook in een goede staat zal houden. Bij de plaatsing van deze objecten/complexen gaat het echter niet om het subject (de eigenaar), maar om het object.*

Omdat niet van iedere (toekomstige) eigenaar kan worden verwacht dat hij zich volledig bewust is van de monumentale waarde van zijn bezit en zeker niet kan worden aangenomen dat hij voldoende kennis en kundigheid heeft op het gebied van restauratietechnieken, is wettelijke bescherming het aangewezen instrument om beschadiging en sloop van belangrijk cultureel erfgoed te voorkomen.

59-0478 Bestuur Wilhelminakerk

Inhoudelijk:

Van diverse eigenaren zijn opmerkingen binnengekomen over de redengevende omschrijvingen. In de per pand of complex opgestelde redengevende omschrijving wordt vermeld wat een geselecteerd pand of complex zo bijzonder maakt dat het als gemeentelijk monument wordt aangewezen (stedenbouwkundige waarde, architectonische waarde en historische waarde). De opmerkingen hierover zijn voorgelegd aan het Monumenten Advies Bureau (MAB) die ze van commentaar heeft voorzien. De zienswijzen zijn, vergezeld van de opmerkingen van het MAB, om advies voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit.

Dit onderdeel van de zienswijzen wordt hier niet nader uitgewerkt. Verwezen wordt naar het ingevoegde advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (bijlage 3).

Bijlage 1

Lijst van panden waarvoor geen zienswijze is ingediend en die op 28 juni 2011 op de gemeentelijke monumentenlijst zijn geplaatst.

Alexanderstraat 12 t/m 16
Anegang 23, 25, 30 en 36
Antoniestraat 5
Antoniestraat 65 zw en rd (met Burgwal 100 zw en rd)
Baan 15, 17 en 25-25a t/m 45
Bakenessergracht 105
Bakenessergracht 24 zw en rd, 75 zw en rd, 81a, zw en rd
Bakenessergracht 26b (met Kalversteeg 1)
Bakenessergracht 58a, 58/Korte Begijnestraat 40
Bakkumstraat (schoorsteen)(achter Zijlstraat 16)
Barveoetstraat 17 en 17 A-C
Barteljoristraat 13 en 36
Barteljoristraat 42 en 44 (met Zijlstraat 99 en 99A t/m H)
Begijnhof (links van nr 8)
Botermarkt 14, 14a-b
Burgwal 100 zw en rd (met Antoniestraat 65 zw en rd)
Cornelissesteeg 13
Doelstraat 13, 21 zw en rd en 23 (voorheen Lange Annastraat 37)
Donkere Spaarne 26 zwart en rood
Frankestraat 18
Frankestraat 34 zw en rd (met Peuzelaarsteeg 16-18 en pand rechts van Peuzelaarsteeg nr 16)
Frederikspark 10 en 12
Gedempte Oude Gracht 38, 84, 84 a-c, 95
Gedempte Oude Gracht 122 a (met Kleine Houtstraat 68)
Gedempte Oude Gracht 123 a (met Kleine Houtstraat 66, 66 A, B, C)
Gedempte Oude Gracht 137-139 (met Spaarne 112-114)
Gedempte Raamgracht 50, 50a-b
Gedempte Voldersgracht 22
Gierstraat 2, 2a, 2b, 26
Gonnetstraat 26
Groot Heiligland 27, 37-47, 42 en 46
Grote Houtstraat Grote Houtbrug
Grote Houtstraat 2 A (met Grote Markt14)
Grote Houtstraat 14 (met Paarlaarsteeg 9-11)
Grote Houtstraat 7, 18a, 24, 26, 31, 48, 50, 61, 73, 148, 155, 157, 163, 173
Grote Markt 14 (met Grote Houstraat 2 A)
Grote Markt 31 (met Jansstraat 80)
Haarlemmerhout Maarschalkbank
Haarlemmerhout Philip Lootsbank
Hagestraat 16
Hoogstraat 3, 3a en 10 zw en rd
Houtmarkt 2a, 2b en 2c , 5, 19 en 21 (met Melkboersteeg 2-4)
Jansweg 34 en 37
Jansstraat 80 (met Grote Markt 31)
Kalversteeg 1 (met Bakenessergracht 26b)
Kampersingel 2a,rd en zw, 4a, 4b
Kenaupark 9 en 9a
Kinderhuisvest 1 zw en rd, 9 t/m 17
Klein Heiligland 88
Kleine Houtstraat 48, 50 zw en rd, 64, 76 en 80
Kleine Houtstraat 66, 66 A, B, C (met Ged. Oude Gracht 123 a)
Kleine Houtstraat 68 (met Gedempte Oude Gracht 122 a)
Kleine Houtweg 21 A, B en C, 23, 25, 27, 29, 31, 61 en 109
Koningstraat 9, 9a ,9b, 37, 37a zw en rd
Koralensteeg 5-7
Korte Begijnestraat 15-17
Korte Begijnestraat naast nr 2 hoek Lange Begijnestraat (pakhuis)
Korte Dijk 7 t/m 19
Korte Jansstraat 4
Korte Veerstraat 3

Korte Wijngaardstraat 4a
Koudenhorn 4 rd en zw en 6
Kraaijenhorst 51 (met Nassauplein 1-81)
Krocht 1 t/m 25
Kromme Elleboogsteeg 5-7,
Kromme Elleboogsteeg 26-28 *NB: deze aanwijzing is reeds van rechtswege vervallen. Na aanwijzing bleek dat het rijk deze panden in 2009 had toegevoegd aan de redengevende omschrijving van het rijksmonument Zijlstraat 79-81, als gevolg waarvan er op deze panden nu dus rijksbescherming rust).*
Kruisstraat 6, 11, 15-15a, 20 zw en rd
Kruisweg 2a-k, 4, 6, 6a-b en 51 zw en rd
Lange Annastraat 10, 12a, b, c, d, f, g, i, 50 en 56
Lange Begijnestraat hoek Korte Begijnestraat naast nr 2 (pakhuis)
Lange Lakenstraat 18
Lange Margarethastraat 79
Lange Veerstraat 6,7, 14, 16, 23, 23a-b, 26-24
Lange Wijngaardstraat 7, 13, 14
Leidsevaart Emmabrug
Leidsevaart Prins Hendrikbrug
Leidsevaart Zijlbrug
Melkboersteeg 2-4 (met Houtmarkt 19 en 21)
Morinnesteeg 1 en 3A en 3B
Nassaulaan 1, 1a-b
Nassaulaan 86
Nassauplein 1-81 (met Kraaijenhorst 51)
Nassauplein 2 t/m 62
Nassaustraat 12, 12a, 12b en 15 zw en rd
Paarlaarsteeg 9-11 (met Grote Houtstraat 14)
Peuzelaarsteeg 16 en 18 en pand rechts van Peuzelaarsteeg nr 16 (met Frankestraat 34)

Bijlage 2

Lijst met panden waarvoor in de 5^e aanwijstronde een zienswijze is ingediend

Baan 21
Baan 23
Baan 47
Barteljorisstraat 10
Barteljorisstraat 18
Barteljorisstraat 23
Frankestraat 53
Gedempte Oude Gracht 55
Groot Heiligland 11
Grote Houtstraat 78
Grote Houtstraat 85 (v.m. 83)
Jacobijnestraat 8
Kampervest 31
Klein Heiligland 68 zwart
Klein Heiligland 70 zwart en rood
Kruisweg 68 G+ H
Lange Annastraat 2

Koningstraat 37a, deze zienswijze is niet ontvankelijk, omdat deze is ingediend na afloop van de zienswijzentermijn.

Concept
**VERSLAG ADVIESCOMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT VAN DE OPENBARE
VERGADERING VAN 27 SEPTEMBER 2011**

Aanwezig:

Dr. A.J. Oxenaar, voorzitter
Ing. J. Hovenier, architect/lid

Mede aanwezig:

Drs. J. Jacobs, gemeentelijk architectuurhistoricus
Mw. A. Zonderop, gemeentelijk projectleider
R. Algra, secretaris

Potentiële gemeentelijke monumenten

De commissie vindt dat bij de in december 1994 gestarte inventarisatie van potentiële gemeentelijk monumenten bijzonder zorgvuldig te werk gegaan is. De selectie vond plaats door objecten, complexen en structuren te toetsen aan criteria die gehanteerd worden bij de aanwijzing van te beschermen monumenten.

Die criteria zijn: stedenbouwkundige, architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden, zowel in combinatie als op zichzelf. De inventarisatie heeft in 2003 geleid tot afgeronde, zogenoemde redengevende omschrijvingen. Die geven volgens de commissie nog steeds een compleet en betrouwbaar beeld van het gemeentelijke cultuurhistorische erfgoed. De commissie heeft daarom op 1 juli 2008 positief geadviseerd over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan deze objecten en ziet in beginsel geen reden hierop terug te komen.

Echter, als uit de voorliggende zienswijzen blijkt dat de redengevende omschrijving op pandniveau op belangrijke onderdelen aantoonbaar onjuist is, of sprake is van (nieuwe) informatie die op het moment van positieve advisering niet bij de commissie bekend was of bekend had moeten zijn, dan wel als er sprake is van ingrijpende bouwkundige ingrepen of stedenbouwkundige veranderingen na 2003, waardoor monumentale waarden deels of helemaal verloren gegaan zijn of dat anderszins – bijvoorbeeld door nieuwe vakmatige inzichten of uitgangspunten, de monumentenzorg regarderend – de grondslag van de redengevende omschrijving is vervallen, kan dat aanleiding zijn een eerder uitgebracht positief advies te heroverwegen.

Vervolgens worden zienswijzen beoordeeld van de volgende panden.

1. Baan 21

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd herenhuis uit circa 1885, de ontvangen zienswijze van 18 mei 2011, de reactie hierop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni 2011 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit herenhuis. Het doort de eigenaar aangevoerde argument dat de gevelwand aan de Kleine Houtweg 75 t/m 83 e.v. niet wordt beschermd, terwijl deze net als de bebouwing langs de Baan ook tegenover het Frederikspark ligt, laat onverlet dat het pand

Baan 21 voldoende monumentale waarde heeft om als gemeentelijk monument te worden aangewezen.

2. Baan 23

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd herenhuis uit circa 1890, de ontvangen zienswijze van 23 april 2001, de reactie daarop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni 2011 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit herenhuis. Het woord “prominente” wordt uit de redengevende omschrijving gehaald, omdat dit begrip multi-interpretabel is.

3. Baan 47/Kleine Houtweg 26

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd dubbel herenhuis circa 1885 uit 1920, de ontvangen zienswijze van 9 mei 2011, de reactie hierop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni 2011 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit dubbele herenhuis op de hoek Baan/Kleine Houtweg.

4. Barteljorisstraat 10

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd winkelpand met bovenwoning uit 1891 naar een ontwerp van architect Van der Steur, de ontvangen zienswijze van 9 mei 2011, de reactie daarop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni 2011 en gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit winkelpand met bovenwoning. Bij voorgaande verbouwingen zijn de zaken die monumentwaardig zijn gespaard gebleven, zodat de monumentale waarde niet is aangetast.

5. Barteljorisstraat 18

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd winkelpand met magazijnruimte en twee bovenwoningen, gebouw tussen 1900 en 1910 naar een ontwerp van architect van der Ban, de ontvangen zienswijze van 12 mei 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit winkelpand met magazijnruimte en twee bovenwoningen.

6. Frankestraat 53

De commissie, gelezen de redengevende omschrijvingen van bovengenoemd bedrijfspand met bovenwoning, thans in gebruik als woning gelezen de ontvangen zienswijze van 8 mei 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit oorspronkelijke bedrijfspand met bovenwoning, thans in gebruik zijnd als woning. Het buurpand Gedempte Oude Gracht 95 is overigens ook een gemeentelijk monument.

7. Gedempte Oude Gracht 55

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd kerkgebouw uit 1921 naar een ontwerp van architect De Maaker, de ontvangen zienswijzen van 18 mei 2011, de reactie daarop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni (en de aanpassing op onderdelen van de redengevende omschrijving op basis van de informatie die uit de zienswijzen naar voren is gekomen, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus), gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijke monument aan dit

kerkgebouw. De redengevende omschrijving is, naar aanleiding van de ingediende zienswijze, op onderdelen aangepast.

8. Groot Heiligland 11-13

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd binnenstadspand uit circa 1775, de ontvangen zienswijze van 19 mei 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit binnenstadspand.

9. Grote Houtstraat 78

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woon-/winkelhuis uit circa 1900 naar een ontwerp van architect W.F. Doeglas, de ontvangen zienswijze van 20 mei 2011, de reactie daarop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni 2011, de aanpassing op onderdelen van de redengevende omschrijving op basis van informatie die uit de zienswijze naar voren is gekomen, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit woon-/winkelhuis. De contra expertise, uitgevoerd door bureau Hylkema Consultants, is overigens wel aanleiding geweest om een aantal wijzigingen aan te brengen in de redengevende omschrijving.

10. Grote Houtstraat 85

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woon-/winkelhuis uit 1892 naar een ontwerp van architect Van der Steur, de ontvangen zienswijze van 3 mei 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit woon-/winkelhuis. De monumentale waarde van dit pand is hoofdzakelijk gelegen in de voorgevel.

11. Kampervest 31

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd dubbele woonhuis, oorspronkelijk in gebruik als hofje uit 1859 naar een ontwerp van architect De Geus, gelezen de zienswijze van 27 april 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit dubbele woonhuis.

12. Klein Heiligland 68 zw. en 70

De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd dubbele woonhuis uit 1938 naar een ontwerp van architect Ooms, de zienswijze van 25 mei 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit dubbele woonhuis. Overigens is het interieur uitgesloten van de bescherming, hetgeen in de redengevende omschrijving is aangekend.

13. Kruisweg 68

Gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemde woon-/winkelhuizen uit 1895 naar een ontwerp van architect Welsenaar, de zienswijze van 18 april 2011, de reactie daarop van het Monumenten Advies Bureau van 9 juni 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan deze winkel-woonhuizen.

14. Lange Annastraat 2

De commissie gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd woonhuis uit circa 1700, de zienswijze van 1 mei 2011, gehoord de opvatting van de gemeentelijke architectuurhistoricus, adviseert positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit woonhuis.